

Delft University of Technology

Tussen droom en daad

Pas op voor uw behoefte aan keuzevrijheid

Leijten, Martijn

Publication date

2016

Document Version

Final published version

Citation (APA)

Leijten, M. (null). (2016). Tussen droom en daad: Pas op voor uw behoefte aan keuzevrijheid., Managementboek.

Important note

To cite this publication, please use the final published version (if applicable). Please check the document version above.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download, forward or distribute the text or part of it, without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license such as Creative Commons.

Takedown policy

Please contact us and provide details if you believe this document breaches copyrights. We will remove access to the work immediately and investigate your claim.

S

ALLE PRODUCTEN

v

h

MANAGEMENTBOEKEN

OVERIGE BOEKEN

ACADEMY

MANAGEMENTBLOG

j

010-4731397

ACTUEEL [OPINIE](#) INTERVIEWS RECENSIES[Boekblog](#) > [Opinie](#) > TD&D - Pas op voor uw behoefte aan keuzevrijheid

MANAGEMENTBLOG

TUSSEN DROOM EN DAAD

22 augustus 2016 | Martijn Leijten

TD&D - Pas op voor uw behoefte aan keuzevrijheid

BOEKEN BIJ DIT ARTIKEL

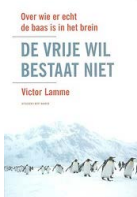

Vrije wil

Tjeerd van de Laar
Sander Voerman

De Kunst van het Kiezen

Guus Bax

De vrije wil bestaat niet

Kies en ze kiezen jou

TD&D - Pas op voor uw behoefte aan keuzevrijheid

In deze rubriek analyseren bestuurskundigen van de TU Delft patronen en wetmatigheden waar veel managementboeken soms wat lichtvoetig aan voorbij gaan, of gewoon voor vanzelfsprekend aannemen. In deze aflevering belicht Martijn Leijten de schaduwzijde van keuzevrijheid.

Wat vindt u van dit artikel

 [Delen](#)

Bij het inrijden van een parkeergarage met meerdere lege plekken heb ik vaak moeite te kiezen waar ik mijn auto zal neerzetten. Die ene plek is dichterbij de uitgang dan een andere, alleen daar heeft de buurman zijn auto wat ongelukkig geparkeerd. Matige rijvaardigheid? Roekeloosheid? In beide gevallen een grotere kans op schade. Gek genoeg geldt: hoe meer lege plekken, hoe groter mijn twijfel.

Dit soort keuzestress kan ons ook ten deel vallen bij de voortdurend terugkerende keuzes voor een zorgverzekeraar, energieleverancier, nieuwe televisie, enzovoorts. Ons streven naar optimalisatie leidt gevoelsmatig tot het beste besluit, maar onze besluiteloosheid kost ons veel tijd en uiteindelijk zijn de verschillen tussen de keuzemogelijkheden vaak te verwaarlozen.

Dit fenomeen is de paradox van de vrije wil. De Franse filosoof Jean Buridan stelde dat als twee keuzeopties gelijkwaardig zijn, de wil de patstelling niet kan doorbreken en dat men moet wachten tot de omstandigheden veranderen. Dit werd vervolgens echter vaak geïllustreerd met een ezel die op gelijke afstand van twee balen hooi staat, maar omkomt van de honger, omdat hij niet kan kiezen van welke te eten.

Dit doet zich niet alleen voor bij onze dagelijkse, individuele keuzeprocessen, maar ook bij managementprocessen. Edward Fredkin stelde dat hoe gelijkwaardiger keuzeopties zijn – en daarmee hoe onbelangrijker het besluit – hoe meer tijd het kost een keuze te maken. En Parkinsons trivialeitwet stelt dat de tijd die in vergaderingen aan onderwerpen wordt besteed, omgekeerd evenredig is met het geld dat met het besluit gemoeid is. Parkinson beschreef dit aan de hand van een commissie die plannen uitwerkt voor een kerncentrale, maar de meeste tijd besteedt aan relatief kleine, onbelangrijke zaken, zoals de kleur verf voor de fietsenstalling. Het fenomeen wordt dan ook wel 'bikeshedding' genoemd.

De afgelopen decennia is onze keuzevrijheid sterk toegenomen. Denk bijvoorbeeld aan een zakelijke keuze voor een dienstverlener sinds de liberaliseringsgolf. Ook is door internet de transparantie van beschikbare alternatieven en hun kenmerken sterk

Victor Lamme

Judith Webber

VIDEO

VERWANTE ARTIKELEN

NIEUWS

De vrije welles nietes

NIEUWS

'Beloof de mensen gouden bergen'

NIEUWS

Robertson: een gedachte is net zo echt als een atoom

INTERVIEW

Neurowetenschap en management

BEST GELEZEN IN OPINIE

ACHTERGROND

20 december 2016

De Corporate Governance Code voor maatschappelijke organisaties

8 december is de herziene Nederlandse Corporate Governance Code gepubliceerd. Hiermee is cultuur als onderdeel van goede corporate governance geïntroduceerd. Jaap Boonstra geeft weer wat dit voor maatschappelijke organisaties betekent.

COLUMN

15 november 2016

Maatschappelijke organisaties: leren van het verleden, om de geschiedenis niet te herhalen

Maatschappelijke organisaties zijn in het verleden vaak ontstaan op basis van particulier initiatief, doorgaans vanuit de wens om zich zonder winstoogmerk in te zetten voor de publieke zaak.

COLUMN

12 december 2016

Mariëtte Verhoef - Leefwereld en systeemwereld

Maatschappelijke organisaties in zorg en welzijn staan midden in een doorlopende verandering. Om van deze transities iets waardevols te maken is vertrouwen en tijd nodig.

COLUMN

30 november 2016

Jaap Boonstra - Nieuwsgierigheid als drijfveer voor innovatie

Nieuwsgierigheid één van de belangrijkste drijfveren voor innovatie, samen met bereidheid om risico's te nemen.

toegenomen en hoeven we niet meer datgene te kopen wat de lokale winkel toevallig in de schappen heeft staan. Onze keuzemogelijkheden houden de aanbieders scherp en prikkelen hen tot het bieden van kwaliteit en een gunstige prijs. Maar juist door die grote concurrentie tussen keuzeropties lijken deze vaak steeds meer op elkaar. De één wil immers niet onderdoen voor de ander. Hierdoor worden nog meer keuzes nog triviale en wordt de paradox versterkt.

Idealiter zouden we in besluitvormingsprocessen het belang van besluiten inschatten en ons vooral richten op de grote zaken; en onze tijd niet verkwalen aan dingen die geen wezenlijk waardeverschil opleveren. Helaas zit daar één probleem aan. Veel mensen krijgen een intrinsiek gevoel van voldoening als ze menen een optimale keuze te hebben gemaakt. En dat is precies wat onze onverzadigbare keuzebehoefte voedt en ons uiteindelijk nog besluitelozener maakt. We moeten daarom als beslisser kritisch met deze nieuw verworven keuzevrijheid omgaan. U kunt een paar euro besparen door jaarlijks de aanbiedingen van energieleveranciers door te spitten? Dat is keuzevrijheid. Maar keuzevrijheid is ook: de keuze hebben om al dan niet te kiezen. Die paar euro gaan u geen droomvakantie opleveren. Dus u kunt ook profiteren van de keuzestressers die de aanbieders scherp houden en zelf iets belangrijkers gaan doen. Geld verdienen bijvoorbeeld. Of uitgeven.¶

Do's

Onderscheid in besluitvormingsprocessen hoofdzaken van bijzaken op basis van hoe zeer ze bijdragen aan waardevermeerdering.

Kies bewust in hoeverre u ergens over wilt kiezen.

Don'ts

Verspil geen tijd aan keuzes waarbij de opties goeddeels gelijkwaardig zijn.

Verwacht niet dat meer aanbieders automatisch leiden tot relevantere keuzeprocessen.

Nieuwsgierigheid staat aan de basis van organisatorische vernieuwing en persoonlijke ontwikkeling.

DE VOORDELEN VAN MANAGEMENTBOEK

Managementboek

- Daarom koopt u bij Managementboek
- Een boek uitgeven, hoe doe je dat?
- Veelgestelde vragen
- Contact
- Routebeschrijving

En meer...

- Mobiele website
- E-books
- Managementboek van het Jaar
- Managementboek Academy
- Management Summaries
- Leiderschapsbox
- MEER folder

Bestellen

- Verzendkosten
- Korting
- Betaalwijzen
- Retourneren
- Privacy statement
- Cookie statement
- Algemene voorwaarden

Partnerprogramma

- Informatie
- Voorwaarden
- Aanmelden

Externe links

- Counselling en Coaching
- ICM Opleidingen & Trainingen
- Jongbloed.nl
- Comcol.nl
- LECTRIC
- NCOI Opleidingsgroep
- Beeckestijn Business School
- Slowmanagement.nl
- SRM Opleidingen & Trainingen
- Crowdale
- NTI
- De Baak

Volg ons op

Vertrouwd winkelen

